

La Veu de Catalunya

5cent.

NY 1°. NÚM. 37

BARCELONA: DILLUNS 6 DE FEBRER DE 1899

EDICIÓ DEL VESPRE

DIARI CATALÀ D'AVISOS, NOTICIAS Y ANUNCIS
Redacció y Administració: Rambla de las Flors, 25.—Teléfono 152.
PREUS DE SUSCRIPCIÓ
BARCELONA: Edició del vespre... 1 pta. al mes
ESPANYA... 4 ptas. trimestre
FORA D'ESPANYA... 8 ptas. trimestre
Pagos de VINTICINCH NÚMEROS.
Anuncis, cartells, remissions y reclams, a premsa convencional. Per l'edició del vespre s'admeten
anuncis molt breus fins a las sis de la tarda. Per l'edició del matí, fins a las dues de la matinata.

Anuncis del dia
Lo Sant Misteri de Corvera y Santa Dorotea, verge y maris
Sants de demà: Santa Rosalia, abt. y Ricart, rey, y Santa Juliana, vinda.
Quaranta horas: Començan a la iglesia de las Monjas Minimas. S'exposa a dos quarts de
sis del matí y se reserva a las vey de la tarde. Demà continuaran en la mateixa iglesia.
Cort de Maria: Fa la visita a la Mare de Deu de Llordes a Santa Madrona. Folia Soch, o he
en los Agonizants. Demà a la Mare de Deu de la Font de la Salut en las Minimas, o he en lo Sant
Espirit.
La Misa d'ayay: Es de Sant Titó, bisbe y confessor. La de demà de la Comemoració de la
Passió de Nostre Senyor Jesucrist.

Observatori meteorològic de la Universitat.—D.^o E. Lozano.—6 febrer.
Horas d'observació: 8 matí; 8 de la tarda.—Baròmetre A O y al nivell del mar: 766.00;
767.22.—Temperatura: Màxima 25.6 sol; 17.9 ombra. Mínima 6.6 roça; 7.8 ombra.—Termòmetre
tipo: 19.3. 19.6.—Pluja en 24 horas: Plovióquia.—Aigua evaporada en 24 horas: 1.70.—Grans
d'humitat: 60. 62.—Vents: Direcció: S.O. S.N.O. Velocitat per 1h: 61; 61.—Estat del cel: Ci-
bril.—Núvol: Classes: Cúmulus nimbus. Nevoladas.—Cantitat: 0.6 1.0.—Observacions: Temps va-
riable.
Sortida del Sol, 7 h. 07 m.—Festa, 9 h. 25 m.—Sortida de Lluna, 12 h. 51 m.—Festa, 11 h. 57 m.

Comunicat

Senyor Director de LA VEU DE CATALUNYA:
Havent arribat a mon coneixement que l'establiment funerari "La Neofania" ha complimentat alguns encàrrecs i ordres de persones amigues del que suscriu que a l'ella han acudit ab la creencia de que encara continuo essent l'encarregat de la administració de dit establiment, lo que no es cert, mo precisa per aytal motiu fer novament pública manifestació de que cap classe de relació hi tinc avuy dia ab dita casa, encare que en ella no's manifesti encara y categoricament lo no formar part de la mateixa a las diferents personas amigues mevas que equivocadament y per rahó de mon nom y serveys, n'endeixon al referit establiment ab la seguretat de que he esser jo l'encarregat del cumplimen de sas ordres; per lo qual, a fi d'evitar lo repetició d'aytals equivocacions en benefici seu y perjudici de mas relacions y del meu, en vaig ab la necessitat de participar, per medi de la present, a pesar d'haverho ja anunciat en varis periódichs de la localitat, que un voreu al frente de la direcció del establiment LA FUNERARIA SISTEMA MODERNO dels senyors Pere Domench y Andreu Vallbé, situat en la Ronda de la Universitat, número 31, ahont lo públich que'm fa honor ab sos encàrrecs, podrà apreciar la classe de serveys que en ell hi fan, y que son los mateixos ab que de llarch temps he procurat sempre arribar al públich.
Donantli, senyor Director, las mes expresivas gracias per la inserció del present, se repeteix de V. affm. S. S. Q. B. S. M.
JOAN FURMENTI.
Teléfono 1893.

MARSANS ROF. — Valors y cupóns
Rambla de Canaletas, 2
Queda oberta la negociació de tots los cupóns venants y obligacions amortizadas de ferrocarrils de Tarragona a Barcelona y Fransa.

CONSTRUCCIONS SISTEMA "MONIER",
DE CIMENT Y FERRO
CLAUDI DURÁN
(Societat en comandita)
Ronda Sant Antoni, 9
Teléfono en lo despatx, número 1530
y en los talleres, número 1893

Estas construccions que per sa duració, llergeresa y impermeabilitat no tenen recomanem, molt especialment al senyors enginyers y fabricants, para subarrentar y economia los dipòsits de zinc, plom o ferro en sas diverses aplicacions industrials, y als Ajuntaments y agricultors para los dipòsits de gran capacitat, para los fabricats ab mamposteria y rejoles desmontables al abastiment d'ayguas potables y para regar los camys, cumpliendo ab éxit cada dia superior aquestas en canons de gran diámetro ab diferentes presiones, para conduccions y canals d'aygua.
Constitueix una especialitat de la casa, la construcció de saireigs transportables, para aligeres, serpentins, etc., molt econòmichs y forts.

ANTIGA "CASA ROMEU",
DE DIBUJOS Y BRODATS
La mulat del carrer de la Canuda, cantonada a la Rambla dels Estudis, al mateix carrer de la Canuda, número 8.

NOTAS ECONÓMICAS

La familia obrera tan catalana com la de nostra antiga organització gremial. Y com a medis de millorar la situació del obrer certament n'existeixen molts; lo que hi ha, es que entre nosaltres son quasi be tots desconeguts.

En la familia obrera una malaltia del pare, un accident que l'ha mort avans d'haver pogut pujar y encaminar a sos fills o que l'ha deixat impossibilitat de treballar durant molt temps o per tota la vida, es lo començament d'una serie de desgracias, que moltes vegades condueixen al crim y sovint engendran elements de perturbació y destrucció. Y tots aquests mals venen de que'l principi de previsió social, que tant de bo está fent en altres nacions, no s'ha introduit encare en nostras costums.

En altres païssos d'Europa ha sigut estudiada la manera d'evitar las consecuencias fatals d'una bona pila de perills que continuen rodejant a l'home o a sa fortuna, com son lo de perdre la vida avans d'haver estalviat prou per garantir lo pervindre de la familia, los del foc y altres, y d'aquestas estudis n'han resultat los anomenats segurs de vida, incendis, marítims y molts d'altres que podríam citar, alguns dels quals funcionan ja a Espanya. Totas aquestas institucions econòmiques pertanyen al ram de las institucions de previsió, porque ellas van tan sols dirigidas a prevenir y remediar per endavant perills de que sempre estém amenaçats. Però a l'extranger, ahont solen cridar més l'atenció las qüestions econòmiques y socials que las polítiques, no n'han tingut prou d'aplicar lo principi de previsió económica a las classes acomodadas, sino que avant més enllà, han extés aquest gran principi a las classes obreras y d'ell n'han fet un medi eficaç de millorar la sort d'aquestas classes.

Los perills de caure malalt, d'ésser víctima d'un accident, d'arribar a la vellesa sens haver pogut estalviar res, podian ser sotmesos al càlcul de probabilitats, y agrupantse totes las personas que corren aquestos perills per respondre en comú de sas conseqüencies, pot eliminarse la fatalitat d'aquestas per cada un dels agrupats.

S'arriba a aquest resultat per medi dels segurs socials o populars d'accidents, vellesa, malalties y vida, de tal manera, que per medi d'aquestos segurs, tots los obrers, pagant mensualment una quantitat molt petita, poden veure garantida la entrega d'una quantitat fixa a sos herens si moren d'un accident, la percepció d'un jornal mentres estiguin malalts o impossibilitats per una desgracia, lo cobro d'una pensió diaria en los temps de sa vellesa y altres variars combinacions que poden servirlos de gran utilitat.

Tots aquestos segurs socials son practics ab éxit en moltes nacions d'Europa y algunas d'América. Aquí, a Catalunya, se troban ja a má de nostres treballadors desde fa alguns mesos, gracias a la Cúdra de Previsió y Socorro. La influencia que aquesta entitat pot arribar a exercir en la organització del treball a Catalunya es tan gran, que creyem val la pena de deixar per un altre dia lo tractar d'ella y l'explicar las aplicaciones que fabricants y treballadors poden fer de las operacions a que's dedica.

F. MORAGAS BARRET.

Lo Canal de Nicaragua

La Cambra nord-americana va autorisar la setmana passada que s'emissin un milió de accions de cent dollars cada una per las obras del canal de Nicaragua. Es d'esperar que será un fet la unió dels dos grans Océans y que se realitzarà are una empresa equivalent a la que, no fa gaires anys, va interrompre ab tanta fressa.

Los americanos, amos ja, o poch menos, del mar de las Antillas, volen obrir lo bras que ha de fer comunicacion sas costas occidentals ab las orientals y que tant necessitan, si han de seguir la política començada; però fermes ab la seva primera idea insisteixen en rompre'l centre d'América per Nicaragua, seguint los planes de Menocal, aprovats per la comissió del seu país y abandonant de modo definitiu las obras ja realizadas en lo que havia d'ésser canal de Panamá, a no haverse malograda tan maravillosa empresa.

vinguda sigui la forsa, si d'ella ha de sortirse un be per la humanitat.

Lo canal inter-oceà té importancia militar, però sols pels Estats Units y potser per algunas de las altres grans potencias; lo que'l fa interessant es la modificació que farà sofrir al comerç. Quants mercats nous! Quanta més facilitat de relacions ab las costas americanas del Pacífich!

La importancia del assumpt me mou a publicar las presents notas.

La idea de rompre l'istme americà per Nicaragua es vella; Gomara ab la seva Historia de las Indias, la va insinuar, encor que no havia fet cap treball, ni donava datos segurs. Hasta mitjos d'aquest siglo, no varen començar las exploracions serias y desde Bu-

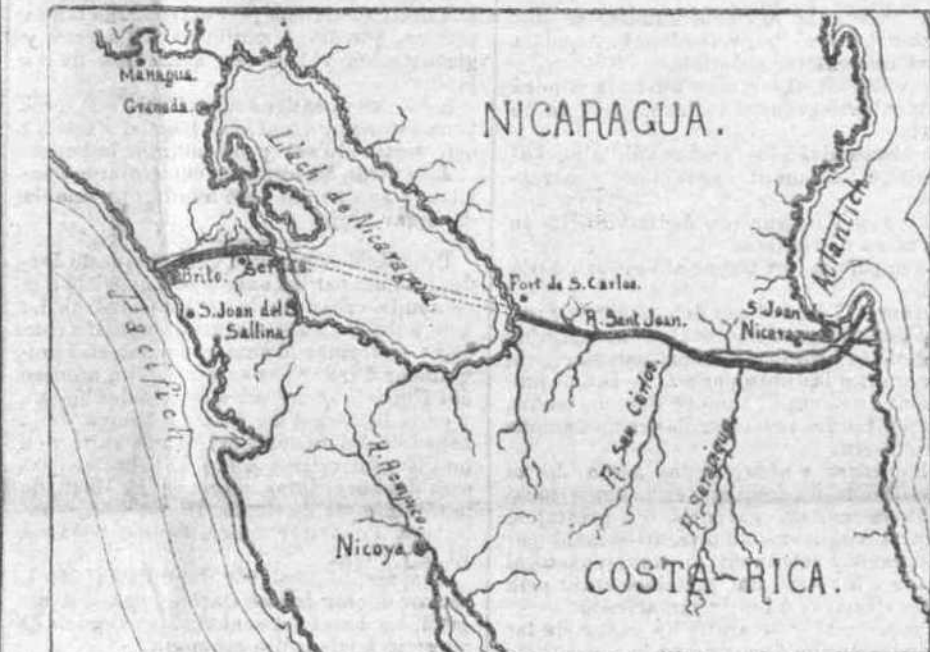
lanti, verdaders escalons del riu, en número de sis, lo Machuca, lo Balas, lo Diamante, lo Mico, lo Castillo y lo Toro ab forta corrent y plens de rocas que fan la navegació de las embarcacions de menos calat molt difícil; de barcos de certa importancia es imposible, pro, a pesar de tot, lo primer Wanderville va arribar al llach ab un vaporet de regulars dimensions. Lo ràpit de més importancia es lo Castillo.

Dels ràpids se va fins al Nicaragua ab l'enginerissim l'istme y'l riu emboca per Fort-Sant Carlos, alimentant en lo seu començament sols per las ayguas del llach.

Lo Sant Joan s'escorça manso, deixant apart la regió dels ràpids, porque la inclinació es molt petita, pro, encor que

lenta, la corrent arrossega del sol poch compacte terra y sorra ab tal abundancia, que'l riu ha format lo gros delta y la barra de Sant Joan; delta y barra que han desviat la major part de las seras ayguas, que are arriban al mar per lo que avans era un bras de poca importancia, lo Colorado, y que avuy ne té tanta, que es probable se l'utilisi per començar lo canal. Si un tronch d'arbre s'atravesa a una embarcació se pert, aviat desapareixen entre la sorra y la materia orgànica en descomposició que porta'l riu.

Lo llach de Nicaragua es casi tan gran com lo mar de Mármara y encor numerosas islas, algunas d'ellas, com la

Plano del Canal de Nicaragua

lenta, la corrent arrossega del sol poch compacte terra y sorra ab tal abundancia, que'l riu ha format lo gros delta y la barra de Sant Joan; delta y barra que han desviat la major part de las seras ayguas, que are arriban al mar per lo que avans era un bras de poca importancia, lo Colorado, y que avuy ne té tanta, que es probable se l'utilisi per començar lo canal. Si un tronch d'arbre s'atravesa a una embarcació se pert, aviat desapareixen entre la sorra y la materia orgànica en descomposició que porta'l riu.

Lo llach de Nicaragua es casi tan gran com lo mar de Mármara y encor numerosas islas, algunas d'ellas, com la

Secció del Istme

de Ometepe, habitada, y ahont s'assen- tan dos pobles: Moyogalpa y Pueblo Grande. Té uns vuytanta metros de fondaria com a maximum, fons més que su- ficient per barcos de tot calat y que's troba molt per sota del nivell del mar; pro serán necessari en alguns punta treballs de dragatge.

L'única contra del llach, excluint la altura molt exagerada (32,80 m.), es lo Río-Rio que desemboca al costat de Fort-Sant Carlos y que, portant també terras d'aluvio, será necessari potser son des- vió, si no's vol veure abstruït lo canal ab irritant freqüencia.

Examinada la topografia del país se poden seguir be los planes de Menocal. Com be dit ja, lo punt d'origen del canal es Sant Joan de Nicaragua, pro també he advertit que aquell tros potser s'haurà de modificar. Arraigui de Sant Joan o segueixi lo Colorado, lo canal corre durant unas 40 millas de terreno pla, formant una llergerissima curva sense utilitzar lo llit del riu, pro per la vora de ell, després aprofita alguns afluents de poca importancia y més tart s'hi confon, arribant ab lo Sant Joan, després de franquejar sis resclosas, a la confluencia del Sant Carlos, ahont s'alsarà la sétima resclosa, una de las més importants. Per medi d'ella s'elevant un bon tros las ayguas, pro será necessari construirne un altra amunt del ràpit Balas para poguer passar fàcilment lo Diamante, lo Mico y lo Castillo. Per sobre d'aquest últim ràpit se construirà la novena resclosa, una obra monumental que posarà ls barcos al nivell del llach perllongant aixís pel canal unas 37 millas. Aquesta resclosa sumergirà lo ràpit Toro.

En lo Nicaragua será necessari dragar un canal de 7 millas, en fons de fang y sorra en lo punt de sortida de la secció Est; en l'Oest pocas obras bastaran.

Per baixar del llach al Pacífich se construirán onze resclosas, si no pot pas- sarse per menos. La primera de la secció Oest es la de Serdis, un poblet que are té molt poca importancia pro que'n adquirirà molta ab lo canal. Bon negoci per qui compri terras allí! Perllonga lo nivell del Nicaragua unas cinch millas, aprofitant molt tros del curs del Río del Medio algo modificat; després l'abandona y segueix lo vall del Río Grande baixant per la serie de resclosas fins Brito.

Los vapors de regular marca, suposant que ls reglaments los fassin canviar pel canal a mitja máquina y con- tant lo molt que haurán d'entretenirse

en las resclosas, emplearán en passar del Atlántich al Pacífich o viceversa unas 48 horas. No es preferible aixó a donar la volta per l'estret de Magallanes?

Los drets del pas deurán ésser crexuts, porque'l canal es car y haurá de emplearse en ell un número personal para moure tanta resclosas y para vuydar del bon ordre del tràfic. L'autor del projecte va calcular los gastos de construcció en 328.610,785 francs, y més tart modificat'l preu tassant lo canal en 432.957,852 francs, que també fou corregit per una sub-comissió del Congrés internacional, que, para trencar lo istme americà, se reuni a París l'any 1879 y que fixá los gastos en 711.519.802 francs.

La Cambra nord-americana ha autori- sat accions per 500.000.000 de francs y lo Govern suscriu per 925.000 accions. ¿Será aixó suficient? Es probable que no. ¿Y será prou també lo plasso imposat?

